

עפ"ג (מרכז) 37430-10-24 - טאמר עלושי נ' מדינת ישראל

עפ"ג (מרכז) 37430-10-24 - טאמר עלושי נ' מדינת ישראל מחוזי מרכז

עפ"ג (מרכז) 37430-10-24

טאמר עלושי

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[02.02.2025]

כבוד השופטת הבכירה, מיכל ברנט-אב"ד

כבוד השופטת, אילה אורן

כבוד השופטת, כרמית בן אליעזר

פסק דין

לפנינו ערעור על חומרת העונש שהושת על המערער בבית משפט השלום בנתניה (כב' ס"נ השופטת ז' דיבון סגל)

בת"פ 74033-01-23 ביום 25.9.2024.

כתב האישום המתוקן

לפי עובדות האישום הראשון, ביום 25.1.2023 בשעה 08:49 לערך, הגיעו המערער ונאשם נוסף (שניהם תושבי ישראל) עם שני תושבי שטחים שנכנסו לישראל ללא אישור שהייה כדין, כשאחד מהם החזיק ברשותו מפתח צינורות, מברגים שטוחים ומחשב רכב - כלים המשמשים לפריצה לרכב. הארבעה ניסו להתפרץ לרכב סובארו שחנה בעיר נתניה, בכך שפתחו את דלתות הרכב, פירקו את חובק ההגה, שברו את הסוויץ', וגנבו מהרכב כלי עבודה: קונגו בוש, דיסק פטישון, מברגה בוש, תיק ובו קטרים ומברגים, כבל חשמלי, קרטון עם שקעים וארגז עם ציוד, מודד כבלים, כלי מדידה ורוב מודד - ועזבו את המקום. בגין מעשים אלה, הורשע המערער בעבירות פריצה לרכב בכוונה לגנוב בצוותא, לפי סעיפים 413 ו-29(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); ניסיון גניבת רכב בצוותא, לפי סעיפים 413 ו-25(א) לחוק העונשין; החזקת כלי פריצה לרכב, לפי סעיפים 413 ו-29(א) לחוק העונשין, וגניבה מרכב, לפי סעיפים 413(ד) ו-29(א) לחוק העונשין.

לפי עובדות האישום השני, ביום 25.1.2023 בשעה 05:05 לערך, הגיעו המערער ושלושת שותפיו באמצעות רכב וולוו השייך לאחותו של המערער, בו הוא נהג לרכב קיה פיקנטו שחנה בנתניה. המערער ושותפיו ניפצו את חלון המשולש האחורי שלו, פתחו את מכסה המנוע, פירקו את לוח השעונים ואת חובק ההגה ברכב ושברו את הסוויץ'. מודיע שזהותו לא ידועה הבחין במתרחש והתקשר למשטרה. הארבעה נכנסו לרכב הולוו ונמלטו מהמקום. בהמשך, כשהבחינו בניידת משטרה נוסעת אחריהם, האיץ המערער את מהירות נסיעתו עד שנאלץ לעצור עקב חסימה משטרתית יזומה.

במעשים אלה הורשע המערער בעבירות פריצה לרכב בכוונה לגנוב בצוותא, לפי סעיפים 413 ו-29(א) לחוק העונשין; ניסיון גניבת רכב בצוותא, לפי סעיפים 413 ב' יחד עם סעיפים 25 ו-29(א) לחוק העונשין; החזקת כלי פריצה לרכב, לפי סעיפים 413 ו-29(א) לחוק העונשין, חבלה במזיד ברכב, לפי סעיפים 413 ו-29(א) לחוק העונשין, והסעת תושב זר שוהה בלתי חוקי, עבירה לי סעיף 21א(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

תמצית השתלשלות ההליכים

בהתאם להסכמת הצדדים בהסדר הטיעון הדיוני, נשלח המערער לקבלת תסקיר. שירות המבחן המליץ להעמיד את המערער בצו מבחן למשך שנה וחצי, ולהטיל עליו של"צ בהיקף 250 שעות. חוות דעת ממונה על עבודות השירות מצאה אותו כשיר לביצוע עבודות שירות במגבלות.

גזר הדין

על המערער הושתו העונשים הבאים: מאסר בפועל למשך 18 חודשים; מאסר מותנה למשך 6 חודשים שלא יבצע עבירות רכוש מסוג פשע למשך 3 שנים; מאסר מותנה למשך 3 חודשים שלא יבצע עבירות רכוש מסוג עוון למשך 3 שנים; קנס בסך 1,800 ₪, שיסולם ב-3 תשלומים שווים החל מיום 1.11.2024; פיצויים למתלוננים בסך 900 ₪ ו-600 ₪ שיסולמו עד ליום 1.11.2024. לבקשת המערער, עוכב ריצוי עונש המאסר בפועל על מתן פסק דין בערעור.

תמצית טענות הצדדים

לטענת המערער בהודעת הערעור ובטיעונו לפנינו בדיון מיום 29.12.2024, שגה בית המשפט קמא בקביעת מתחם ענישה הנע בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל, בעוד שלשיטתו היה נכון לקבוע מתחם נמוך בהרבה. עיקר שגיאתו של בית המשפט קמא נפלה, לדיו של המערער, באי קבלת המלצת שירות המבחן, או למצער בכך שלא הושת עליו מאסר לריצוי בעבודות שירות, בדומה לעונש שנגזר על נאשם 3. בהקשר זה נטען, כי בית המשפט קמא לא נתן דעתו לכך שהמערער מצוי בעיצומו של הליך שיקום בחסות שירות המבחן, וכי היה נכון לאפשר לו להשלימו תחת צו מבחן, קל וחומר לנוכח הסכמת המאשימה לקבלת תסקיר - הסכמה שעמדה בבסיס ההסדר הדיוני.

הוסיף ב"כ המערער וטען, כי בית המשפט קמא לא נתן את המשקל הנכון לנסיבותיו האישיות של המערער ולפסיקה שהגישה ההגנה. המערער הוא צעיר נעדר עבר פלילי, שהודה במיוחס לו מיידית, נטל אחריות על מעשיו, חסך זמן שיפוטי יקר, והורתע מההליך הפלילי. אשר על כן, נטען כי שגה בית המשפט קמא משלא חרג ממתחם העונש לקולה, בהתאם לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, מטעמים של סיכויי שיקום, שעה שהמערער מצוי בפועל בהליך שיקומי. לחלופין טען ב"כ המערער, כי היה על בית המשפט קמא להמתין להשלמת שילובו של המערער בטיפול ובשיקום, בטרם מתן גזר הדין. ב"כ המערער הדגיש כי בית המשפט קמא פנה, מיוזמתו, לקבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות.

לפיכך עתר ב"כ המערער לקבל את הערעור על חומרת העונש ולהסתפק בהטלת עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות, ולחלופין להחזיר את הדיון לבית המשפט קמא לקבלת תסקיר משלים, והמשך מעקב אחר ההליך הטיפולי בשירות המבחן.

ב"כ המשיבה סמכה ידיה על גזר דינו של בית המשפט קמא, טענה כי לא נפלה בו כל שגגה, מאחר שנשקלו כל השיקולים הצריכים, לרבות גילו הצעיר של המערער ותסקירי שירות המבחן, וכי לא הייתה כל עילה לחריגה לקולה ממתחם העונש ההולם שנקבע בהתאם לפסיקה הנוהגת, וביקשה לדחות את הערעור. דיון והכרעה

נאמר כבר, כי לא מצאנו להתערב בגזר הדין משלא נפלה בו שגגה. נפרט נימוקינו להלן. כלל הוא כי התערבות ערכאת הערעור בגזר הדין שהשיתה הערכאה הדיונית תעשה במקרים חריגים בהם נפלה טעות מהותית או מקום שבו קיימת סטייה ממשית ממדיניות הענישה הנוהגת (ע"פ 2033/21 זועבי נ' מדינת ישראל (30.8.2021); ע"פ 3136/20 אבו עאיש נ' מדינת ישראל (24.5.2021)). שיקול הדעת המסור לערכאה הדיונית בקביעת מתחם העונש ההולם הוא רחב, וככל שלא נפלה שגגה בגזירת העונש בגין המעשה שנעשה, ערכאת הערעור לא תתערב בקביעת מתחם העונש (ע"פ 1059/21 פלוני נ' מדינת ישראל (29.4.2021); ע"פ 1462/23 סאלחי נ' מדינת ישראל (3.7.2024)).

כפי שנפסק לא אחת, עבירת גניבת רכב עלולה לסכן את הציבור מחמת הסיכון הטמון בה להתלקחות אלימה ולפגיעה במשתמשים בדרך, לצד הפגיעה בביטחון האישי וברכוש של בעלי הרכב. בשל הצורך להילחם בעבירות גניבת כלי רכב, תופעה שהפכה ל"מכת מדינה", יש לבכר את עקרון הגמול וההרתעה, ומשום כך הענישה הנוהגת נסובה, כלל, על מאסרים בפועל. לאחרונה, לנוכח התופעה ההולכת ופושה, קיימת מגמת החמרה של ענישה בעבירות אלה, כך למשל: עפ"ג (מחוזי מרכז) 5255-04-21 אסלים נ' מדינת ישראל (18.7.2021); עפ"ג (מחוזי מרכז) 6831-10-23 עתמאנה נ' מדינת ישראל (19.2.2024); עפ"ג (מחוזי מרכז) 23739-09-24 היותי נ' מדינת ישראל (24.11.2024); עפ"ג (מחוזי מרכז) 55592-04-24 אבו קשק נ' מדינת ישראל (14.7.2024); ע"פ 48124-03-24 חמדאן נ' מדינת ישראל (3.6.2024).

במקרה דנן, המערער הורשע בביצוע עבירות רכוש כלפי שני כלי רכב, בהפרש של שעות בודדות, בצוותא עם שני שותפיו הישראלים לכתב האישום ותושבי האזור. המעשים בוצעו בכוונה לגנוב את כלי הרכב, לרבות תוך הסעת שוהה בלתי חוקי ושימוש בכלי פריצה מתוחכמים. בית המשפט קמא עמד על חומרת העבירות בנסיבותיהן, קבע כי הפגיעה בערכים המוגנים בינונית עד גבוהה, וביסס כראוי ובהלימה את מתחם העונש ההולם שקבע על יסוד הפסיקה הנוהגת. כאמור, המערער הלן על כך שלא ניתנה לו הזדמנות להשלים את ההליך הטיפולי, כהמלצת שירות המבחן, חרף נסיבותיו האישיות העומדות לזכותו, ובהן נטילת האחריות המידית והבעת החרטה, גילו הצעיר והעדר עבר פלילי, אשר הצדיקו לטעמו חריגה מהמתחם משיקולי שיקום. ולכל הפחות היה נכון, לשיטתו, לגזור עונש דומה לזה שנגזר על נאשם 3, קרי 9 חודשי עבודות שירות.

אשר לטענת האפליה המשתמעת מטיעוני המערער ביחס לנאשם 3, אין בה כל ממש. נסיבותיו האישיות של נאשם 3 מקלות משל המערער, וכך גם חומרת המעשים בהם הורשע. ראשית, נאשם 3 צעיר מהמערער בארבע שנים, והיה כבן 18 וחצי בעת ביצוע המעשים. שנית, נאשם 3 הורשע במקרה יחיד של ניסיון גניבת רכב בצוותא עם אחרים, חבלה במזיד ברכב, החזקת נכס חשוד כגנוב וכלי פריצה לרכב, באישום השני. ואילו מנגד, המערער הורשע בשני אישומים, ובמעשים חמורים יותר. שלישית, בשונה מעניינו, בנוגע לנאשם 3 הוסכם על הצדדים כי המאשימה תעתור לעונש של עבודות שירות בהתקיימם של תנאים מסוימים לקולה, ושירות המבחן המליץ על עונש זה, הגם שנאשם 3 לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו לטיפול. מכאן, שרוב השוני על הדמיון בין השניים.

ובהתייחס לטענה המרכזית של המערער, כי היה נכון לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם, לאמץ את המלצת שירות המבחן לעונש של"צ וצו מבחן או לגזור על המערער עונש בעבודות שירות, אנו סבורות שלא נמצאו נסיבות לחריגה מהמתחם לקולה, בהעדר הליך שיקומי המצדיק זאת. ודוק, סטייה ממתחם העונש ההולם תעשה רק מקום שסיכויי השיקום מובהקים (ע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022); ע"פ 1229/19 סלומינסקי נ' מדינת ישראל (1.7.2019)). מצבו של המערער רחוק מכך.

בתסקיר הראשון מיום 2.4.2024, הודה המערער במיוחד לו באופן חלקי תוך מזעור חלקו בביצוע העבירות, בכך ששלל תכנון מוקדם וידע על כוונת שותפיו לעבירה - בניגוד להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן. המערער מסר לשירות המבחן שהוצע לו תשלום לנהוג ברכב והוא הסכים מתוך מחויבות חברתית, ומבלי שהקדיש מחשבה מעמיקה לפסול במעשיו. שירות המבחן העריך כי המערער ביטא הכרה ראשונית על התנהלותו הבעייתית ואחריותו לאירוע, ולא בכדי נדרשה העמקה והרחבה בנושא אחריותו על מעשיו. עוד ציין שירות המבחן, כי ההליך הפלילי הציב למערער גבול והוא מהווה גורם מרתיע עבורו, אך בד בבד העריך קיומו של סיכון להתנהלות דומה מצד המערער.

הלכה למעשה, כעולה מהתסקיר השני, המערער השתלב בקבוצה טיפולית לעוברי חוק צעירים רק ביום 2.6.2024 (מועד הגשת התסקיר השני), לאחר שהוא הביע חשש לפערים בשפה העברית. שירות המבחן המליץ להשית על המערער צו מבחן ושל"צ, וזאת בפער משמעותי מהענישה הנוהגת.

לפיכך, בשים לב שהמערער החל בהליך הטיפולי במועד הגשת התסקיר השני, לאחר שהביע הסתייגות מסוימת מהטיפול שהוצע לו מלכתחילה, לנוכח בשלותו הראשונית בלבד לטיפול, ונטילת האחריות החלקית והמצומצמת, אזי המערער לא הוכיח שינוי במצבו עד כדי שיקום, או סיכוי מובהק לשיקום המצדיק חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם.

לצד זאת, בצדק התחשב בית המשפט קמא בנסיבותיו האישיות של המערער לקולה ובנתוניו החיוביים כפי שנלמדו מתסקירי שירות המבחן וטענות הסנגור, ונתן להם משקל של ממש בגזירת העונש בתחתית מתחם העונש ההולם. אשר על כן, מכל הטעמים הללו, לא מצאנו כי נפלה שגגה בגזר דין, ואנו דוחות את הערעור.

ניתן היום, ד' שבט תשפ"ה, 02 פברואר 2025, בנוכחות הצדדים.